

Solfej ve Şan Derslerinin Korrepetisyon Dersindeki Başarı Düzeyini Yordama Gücü

Predictive Power of the Solfeggio and Singing Courses in Accompaniment Course Success

Hacer MOHAN KÖMÜRCÜ

Zonguldak Bülent Ecevit
Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı,
Müzik Bölümü, Zonguldak, Türkiye

ÖZ

Bu araştırmada solfej ve şan derslerinin, korrepetisyon dersindeki başarı düzeyini yordama gücünün ortaya koyması amaçlanmıştır. Araştırma, nicel bir araştırma olup, değişkenler arasındaki korelasyonel ilişkiyi belirlemesi açısından ilişkisel tarama modelindedir. Değişkenler arasındaki korelasyonel ilişkinin belirlenmesinde korelasyon ve regresyon analizi kullanılmıştır. Yapılan analizler ile solfej ve şan derslerinin korrepetisyon dersini yordama gücü ortaya konmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucunda korrepetisyon dersi üzerinde solfej ve şan derslerinin etkili olduğu yönündeki varsayımın anlamlı olduğu ve her iki değişkenin de denkleme girdiği görülmüştür. Sonuç olarak solfej ve şan derslerinin korrepetisyon dersi başarısını yordadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Eşikleme, yordama, müzik eğitimi, şan, solfej

ABSTRACT

In this study, it is intended to reveal the predictive power of the solfeggio and singing courses in accompaniment course success. The research is quantitative and it is in the relational screening model in terms of determining the correlational relationship between the variables. Correlation and regression analysis is used to determine the correlational relationship between the variables. Within the analysis, it is tried to reveal the predictive power of solfeggio and singing courses on the accompaniment course. As a result of the research, it is seen that the assumption that solfeggio and singing courses are effective on the accompaniment course is significant and both variables entered the equation. As a result, it is seen that solfeggio and singing courses predicted the achievement of the accompaniment course.

Keywords: Accompaniment, estimation, music education, singing, solfeggio

Giriş

İnsan yaşamının en önemli unsurlarından biri müzik eğitimidir. Müzik eğitimi, hayatın estetik boyutunu zenginleştirmekle birlikte, insanın farkındalıklarını, duyarlılığını ve güzele olan yatkınlığını geliştiren etkili araçlardan biridir. İnsan yaşamında müziğin kullanım alanlarının genişliğine bakıldığında müzik eğitiminin pek çok farklı boyutta ya da şekilde ele alınabileceği görülebilir. Gündelik yaşamda, okul şarkılarında, konser salonlarında, ibadethanelerde yani insanın tüm kültürel evreninde müzik kendine yer bulmaktadır. Hallam (2014) da müziğin insan yaşamının entelektüel, sosyal ve kişisel gelişimi üzerindeki etkilerini vurgularken, müziğin insan varlığı üzerindeki gücüne dikkat çekmektedir. Yaşamdaki varlığı bu denli geniş ve etkin olan müziğin, eğitim boyutunda çeşitlenme gözlemlenmektedir.

Eğitimin genel kabul gören tanımından hareketle müzik eğitiminin genel amacının insanın müziğe ilişkin davranışlarında değişiklikler meydana getirmek ya da bireye yeni müziksel davranışlar kazandırmak olduğu söylenebilir. Gordon (1971), müzik eğitiminin genel amacının, bireyin müziğin öğelerini kavramsallaştırmasına yardımcı olmak ve böylece müziksel ihtiyaçlarını en iyi nasıl karşılayabileceklerine entelektüel bir karar verebilmelerini sağlamak olduğunu belirtmiştir. Müzik eğitimi, amacı ve içerdiği kazanımlar açısından çeşitli boyutlarda ele alınabilir. Bu boyutlardan biri de mesleki müzik eğitimidir. Mesleki müzik eğitimi; müzik alanında belirlenmiş bazı meslek kolları için gerekli olan müziksel bilgi, beceri ve alışkanlık kazandırılması amacıyla gerçekleştirilen müzik eğitim türüdür (Uçan, 2005,

Geliş Tarihi/Received: 14.12.2021

Kabul Tarihi/Accepted: 22.02.2022

Yayın Tarihi/Publication Date: 25.10.2022

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:

Hacer MOHAN KÖMÜRCÜ
E-mail: hacermohan@gmail.com

Cite this article as: Mohan Kömürcü, H.

(2022). Predictive power of the solfeggio and singing courses in accompaniment course success. *Art Vision*, 28(49), 110-115.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

s. 31-32). Mesleki müzik eğitimi, müzisyenliği meslek olarak seçmek isteyen bireylere yönelik uygulanan öğretim programlarından oluşmaktadır. Mesleki müzik eğitimi programlarının uygulandığı okullardan biri de konservatuvarlardır.

Konservatuvarlar, ülkenin müzik de dâhil olmak üzere çeşitli alanlarda sanatçı ihtiyacını karşılayan kurumlar olarak tanımlanabilir. Türkmen (2013, s. 64) konservatuvarları; müzik, müzikoloji ve sahne sanatları alanlarında eğitim veren, bu bağlamda yüksek niteliğe sahip sanatçı, sanat eğitimcisi, besteci ve araştırmacı yetiştiren örgün eğitim kurumları olarak tanımlamaktadır. Konservatuvarlarda yürütülen programlardan biri de ses eğitimi alanına ilişkindir. Ses eğitimi, konservatuvarlarda genel olarak şan dersi adıyla verilmektedir. Şan eğitimi, ses eğitimi alanı içinde yer alan, sesin dayanıklılık ve sağlamlık kazanabilmesine yönelik davranışların ve özellikle opera, operet, lied ve chanson gibi çok sesli müziğin ses edebiyatı eserlerinin müzik, tür ve dönem özelliklerine uygun olarak seslendirilmesine ilişkin davranışlar kazandırmanın amaçlandığı ses virtüözlüğü gerektiren ileri düzey bir ses eğitimi türüdür (Töreyn, 2008, s. 163). Çevik'e (2006, s. 647) göre ses eğitimi; bireyin sesini anatomik ve fizyolojik yapı özelliklerine uygun olarak sanatsal ve eğitsel amaçlar doğrultusunda belirli bir teknik ve müziksel duyarlılıkla doğru, güzel ve etkili kullanılabilmesi için gerekli davranışları kazandırma sürecidir. Ses eğitimi ile ilişkili programlarda şan eğitiminin ayrılmaz bir parçası piyano eşliğidir. Fine (2002) da şarkı söylemede ses ve armoniyi duyma gerekliliği nedeniyle piyano eşliğinin vazgeçilmez olduğunu belirtmektedir. Piyano eşliği ise konservatuvarlarda genel olarak korrepitasyon dersi adıyla verilmektedir.

Korrepitasyon, enstrüman ya da şan performanslarının önemli bir parçasıdır. Korrepitasyon kelimesi Almanca'da kullanıldığı şekliyle yani "korrepetition (Alm)" olarak dilimize yerleşmiştir. Korrepitasyon, bir solo çalgıya piyano, org, klavye gibi bir eşlik çalgısı ile eşlik etmeyi ifade etmektedir (Mohan Kömürücü, 2019). Gerek enstrümanlar gerekse ses, solo olarak kullanılabilmesine karşın, çalgı için yazılan pek çok form armonik zenginliği oluşturabilecek bir piyano eşliğini içermektedir. Piyano eşliği, eserin durumunu önceden haber verir ve eşlik süreci müziğin duygusunu artırır, bu da enstrüman çalanların psikolojik baskısını hafifleterek performans sürecini daha rahat, kendinden emin ve keyifli hale getirir. Çalınan eserlerin eşlik ile yorumlanması eseri tam olarak ifade eder. Böylece bestecinin anlatmak istediği atmosfer başarılı bir şekilde vurgulanır, müzik yapmak daha zengin ve daha sanatsal olur (Zhenzhong, 2018, s. 144). Çalgı için bestelemiş sonatların büyük bir çoğunluğunun piyano eşliği bulunmaktadır. Konçertoların orkestra olmadan seslendirilebilmesi için ise orkestra partileri piyanoya uyarlanmış ve konçertoların çalınabilmesi olanaklı hale getirilmiştir. Şan eserlerinde ise neredeyse bütün eserlerde piyano eşliği bulunmaktadır. Xinyu (2019), şan eserlerinin piyano eşliği yani korrepitasyon olmadan istenilen müzikal nitelikleri ortaya koymayacağını belirtmektedir.

Korrepitasyon dersi öğrencinin, birlikte çalabilme-söyleyebilme becerisini, eserin stilini ve formunu kavrama algısını, eserle ilgili tarihsel bilgi edinme davranışını, müzikal uyum yeteneğini geliştirir, müzikal ve artistik becerilerini pekiştirir ve entonasyon probleminin giderilmesine yardımcı olur (Yurga & Kaya, 2009). Operalarda seslendirilen aryanın orkestra olmadan seslendirilebilmesi için yine bu orkestra partileri piyanoya düzenlenmiştir. Araştırmalar piyano eşliği ile yapılan şarkı söyleme performanslarının acapella şarkı söylemeye oranla daha iyi sonuç verdiğini açıkça göstermektedir (Boyle & Lucas, 1990; Hedden & Baker,

2010; Lament, 1976). Bütün bu durumlardan anlaşılacağı gibi korrepitasyon genel olarak müziğin, özel olarak ise şanın ayrılmaz bir parçasıdır. Bu nedenle şan eğitimi ile korrepitasyon eğitimi birbiri ile çok yakından ilişkilidir.

Müziğin ve müzik eğitiminin en temel unsurlarından biri nota okumadır. Nota eğitimi genel olarak solfej dersi adı altında verilmektedir. Solfej dersi, öğrencinin, notaların dizekteki yerlerini, doğru sesle (entonasyon) ve süreyle verebilmesi için bu amaçla hazırlanmış ses müziği parçalarını deşifre edip söyleme prensibine dayanır (Say, 2002). Solfej eğitimi alan bireyler belirli kurallar içerisinde verilen eğitim ile zamanla ustalaşır. Bireyler solfej okuma çalışmalarında bir yandan ritimsel bir yandan ise aralıksal boyutta müziksel imgeleri çözümleyerek seslendirim yapmaktadır (Ayhan & Ertekin, 2017, s. 35). Solfej eğitiminin amaçları; ileri düzey müzik bilgisine sahip olan, çalacağı ya da okuyacağı eseri analiz edebilen ve dinlediği eseri zihninde canlandırabilen müzisyenler geliştirebilmektir (Erol, 2019, s. 1). Bogdanova'nın (2018) da belirttiği gibi müzikal yeteneklerin gelişimi ile ilgili temel problemler solfej dersinin konusudur. Solfej dersi, müziğin alfabesi olması bakımından müzik ile ilgili pek çok dersle doğrudan ilişkilidir.

Solfej dersinin ilişkili olduğu alanlardan biri de korrepitasyon dersi. Tie ve Lai (2015)'de solfej ve korrepitasyon gibi derslerin öğretim planı içinde birbirine bütünlük bir yapıda olduğunu belirtmektedir. Zadnik (2013), korrepitasyon, şan gibi performans alanlarının da içinde bulunduğu temel müzik etkinliklerinin solfej ile güçlü bir şekilde bağlantılı ve ilişkili olduğunu vurgulamaktadır.

Yukarıdaki bilgilerin ışığında korrepitasyon dersinin solfej ve şan dersleri ile ilişkili olduğu görülmesine karşın bu etkileşimin yönü, düzeyi, şan ve solfej derslerindeki başarı düzeyinin korrepitasyon dersini etkileme durumu konularında literatürde bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu araştırma solfej ve şan dersinin korrepitasyon dersine olan etkisini ve korrepitasyon dersini yordama gücünü ortaya koyacak olması bakımından önemlidir.

Araştırmanın problem cümlesini "Solfej ve şan derslerinin korrepitasyon dersi başarısını yordama gücü nedir?" sorusu oluşturmaktadır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

1. Devlet konservatuvarı öğrencilerinin korrepitasyon dersi başarıları ile solfej ve şan dersi başarıları arasındaki korelasyon düzeyi nedir?
2. Solfej ve şan dersi başarı puanlarının korrepitasyon dersi başarı puanını yordama düzeyi nedir?
3. Devlet konservatuvarı öğrencilerinin sınıflara göre korrepitasyon dersi başarıları ile solfej ve şan dersi başarı puanları arasındaki korelasyon düzeyi nedir?
4. Solfej ve şan başarı puanlarının öğrencilerin korrepitasyon başarılarını sınıflara göre yordama düzeyi nedir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırma iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlaması bakımından ilişki tarama modelindedir (Karasar, 2011; Tekbıyık, 2014). Araştırma kapsamında ele alınan değişkenler arasındaki ilişkilerin yönü ve düzeyi ortaya konmaya çalışılmıştır. Araştırma kapsamında, solfej ve şan dersleri bağımsız, korrepitasyon dersi

ise bağımlı değişken olarak alınmıştır. İlişkisel tarama modeli, korrepitasyon dersi ile solfej ve şan dersleri arasında birlikte değişimin olup olmadığı ve bu değişimin hangi düzeyde gerçekleştiğini belirlemek amacıyla kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2014–2015 ve 2021–2022 akademik yılları arasında Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda öğrenim gören 108 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubunun demografik özellikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1.
Çalışma Grubunun Demografik Özellikleri

		f	%
Sınıf	L1	50	46,3
	L2	28	25,9
	L3	30	27,8
	Toplam	108	100
Cinsiyet	Kız	78	72,3
	Erkek	30	27,8
	Toplam	108	100

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri insan katılımcılardan bilgi toplamayı gerektirmediğinden etik kurul başvurusuna gerek duyulmamıştır. Araştırma verileri 2014-2015 ve 2021-2022 akademik yılları arasında Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda öğrenim gören öğrencilerin solfej, şan ve korrepitasyon dersleri başarı notlarından oluşmaktadır. Araştırma verilerinin elde edilebilmesi için Devlet Konservatuvarı Müdürlüğü ile gerekli yazışmalar yapılmış ve ilgili derslere ilişkin öğrenci başarı puanları alınmıştır.

İstatistiksel Analiz

Araştırma kapsamında bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenebilmesi için korelasyon ve regresyon analizi kullanılmıştır. Korelasyon analizi ile solfej ve şan derslerinin korrepitasyon dersi ile ilişkisi olup olmadığı, bu ilişkinin yönü ve ne kadar güçlü olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır. Regresyon analizi ile bağımsız değişkenlerdeki belirli bir değişimin bağımlı değişkeni nasıl etkilediği açıklanmaya çalışılmıştır (Akdeniz, 2004; Şahinler, 2000). Böylece solfej ve şan derslerinin korrepitasyon dersi başarısını yordama gücü ortaya konmaya çalışılmıştır. Araştırma kapsamında verilerin analizinde SPSS 19.0 (SPSS Inc., Chicago, IL, ABD) kullanılmıştır.

Korelasyon analizinin yorumlanmasında Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı kullanılmıştır. Korelasyon katsayısı (r) -1 ve +1 arasında değer almaktadır. (-) korelasyon katsayısı zıt yönlü bir ilişkiyi gösterirken (+) korelasyon katsayısı doğrusal yönlü bir ilişkiye işaret etmektedir. Korelasyon katsayısının 0 olması durumunda ($r=0$) iki değişken arasında bir ilişkiden söz edilemezken, korelasyon katsayısı 1'e yaklaştıkça ilişkinin gücü o oranda artmaktadır (Arıcı, 2001; Büyükoztürk vd., 2012; Tekin, 2000).

Solfej ve şan derslerinin korrepitasyon dersini yordama gücünü tespit edebilmek için regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizi ile solfej ve şan dersleri başarı puanlarının korrepitasyon dersi başarısı üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğuna ilişkin model test edilmiştir. Kurulan denklemin anlamlı olduğu görülmüş ve daha sonra adimsal regresyon analizi ile solfej ve şan derslerinin başarı puanlarındaki değişimin korrepitasyon dersi üzerinde nasıl bir etki yaratacağı ortaya konmaya çalışılmıştır.

Bulgular

Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda, 2014 ve 2021 yılları arasında öğrenim görmüş olan öğrencilerin korrepitasyon, şan ve solfej dersleri başarı notları arasındaki korelasyon katsayıları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2.
Değişkenler Arasındaki p Değerleri ve Korelasyon Katsayıları

		Korrepitasyon	Solfej	Şan
Korrepitasyon	p	-		
Solfej	p	,000 ,507**	-	
Şan	p	,000 ,894**	,000 ,433**	-

* $p < ,05$, ** $p < ,01$.

Tablo 2 incelendiğinde korrepitasyon, şan ve solfej dersleri başarı puanları arasındaki korelasyonun anlamlı olduğu görülmektedir. Korelasyon katsayıları göz önüne alındığında korrepitasyon ve şan dersi başarı puanları arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü bir korelasyonel ilişki, korrepitasyon ve solfej dersi başarı puanları arasında orta düzeyde pozitif yönlü bir korelasyonel ilişki olduğu görülmektedir. Şan ve solfej dersi başarı puanları arasında ise yine pozitif yönlü olmakla birlikte zayıf bir korelasyonel ilişki bulunmaktadır.

Araştırma kapsamında korrepitasyon dersi başarı düzeyinin yordayıcısı olarak ele alınan şan ve solfej dersleri başarı puanları üzerinde yapılan regresyon analizi sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3 incelendiğinde hem şan, hem de solfej dersinin her birinin korrepitasyon dersi başarı düzeyini anlamlı bir şekilde yordadığı görülmektedir. Şan ve solfej dersi bir arada korrepitasyon dersinin %81,6'sını açıklayabilmektedir.

Şan ve solfej derslerinin korrepitasyon ders başarısını yordamadaki katkısının ayrı ayrı belirlenebilmesi için bağımsız değişkenler üzerinde adimsal regresyon analizi yapılmıştır. Adimsal regresyon analizinin sonuçları Tablo 4'te sunulmuştur.

Gerek şan gerekse solfej dersleri korrepitasyon dersi başarı düzeyini yordadığı için bu değişkenler üzerinde adimsal regresyon analizi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre şan dersi başarısı korrepitasyon dersi başarı düzeyini anlamlı düzeyde yordamaktadır ($p = ,000$). Şan dersi başarısı tek başına korrepitasyon dersi başarı düzeyinin %79,9'unu açıklayabilmektedir ($R^2 = ,799$). İkinci adımda denkleme solfej dersi de eklenmiş ve iki değişkenin anlamlı düzeyde korrepitasyon dersi başarı düzeyinin %81,3'ünü açıklayabildiği görülmüştür ($p = ,000$, $R^2 = ,813$).

Tablo 5 incelendiğinde, lisans 1 ve lisans 2. sınıf öğrencilerinin korrepitasyon dersi başarı düzeyleri ile solfej ve şan dersi başarı düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı bir korelasyonel ilişki olduğu görülmektedir. Lisans 1 ve 2. sınıflarda şan ve korrepitasyon dersi arasındaki korelasyonel ilişki çok yüksek iken ($r = ,946$; $r = ,892$), solfej ve korrepitasyon dersi başarı puanları arasındaki korelasyonel ilişkinin lisans 1'de orta düzeyde ($r = ,532$), lisans 2'de ise düşük düzeyde ($r = ,438$) olduğu görülmektedir. Lisans 3. sınıf öğrencilerinde ise korrepitasyon ve solfej dersi arasında korelasyonel bir ilişki görülmezken, korrepitasyon ve şan dersleri başarı puanları arasında pozitif yönlü orta düzeyde ($r = ,697$) bir korelasyonun olduğu söylenebilir.

Tablo 3.
Değişkenlere Ait Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

	B	SH	β	t	p
Solfej	,125	,040	,147	3,162	,002
Şan	1,066	,060	,830	17,891	,000

R = ,904
R² = ,816

Tablo 4.
Adımsal Regresyon Analizi

	B	SH	β	R	R ²	F	p
Şan	1,147	,056	,894	,894	,799	421,059	,000
Şan	1,066	,060	,830	,904	,813	233,393	,000
Solfej	,125	,040	,147				

Tablo 5.
Sınıf Bağlamında Değişkenler Arasındaki Korelasyon Analizi Değerleri

	Solfej	Şan	L1	L2	L3
Solfej	p	-			
Şan	p	,433**	-		
L1	p	,532**	,946**	-	
L2	p	,438*	,892**	,172	-
L3	p	,265	,697**	,907	,341

*p < ,05, **p < ,01.

Şan ve solfej dersleri başarısının korrepitasyon dersi başarı düzeyini yordama gücünü sınıf düzeyinde belirleyebilmek için aralarında anlamlı korelasyon bulunan değişkenler üzerinde adımsal regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizi sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6 incelendiğinde Lisans 1. sınıf korrepitasyon dersi başarı düzeyinin yordayıcısı olarak şan ve solfej derslerinin modele girdiği görülmektedir. Buna göre şan dersi başarısı tek başına korrepitasyon dersi başarı düzeyinin %89,6'sını açıklarken, solfej dersi ile birlikte bu oran %91,7'ye çıkmaktadır. Lisans 2. sınıf korrepitasyon dersi başarı düzeyi ile aralarında korelasyonel ilişki bulunan şan ve solfej dersi başarı puanları üzerinde yapılan adımsal regresyon analizi sonucunda solfej dersinin modele anlamlı bir katkısının olmadığı anlaşılmaktadır (p = ,257). Bu nedenle lisans 2. sınıfta solfej dersi modelin dışında bırakılmıştır. Lisans 2 ve lisans 3. sınıflarda şan dersinin korrepitasyon dersinin yordayıcısı olduğu görülmektedir. Şan dersi başarısı, lisans 2. sınıfta korrepitasyon dersi başarısının %79,5'ini açıklarken, lisans 3. sınıfta ise %48,5'ini açıklayabilmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Korrepitasyon ya da eşlik dersi mesleki müzik eğitiminin önemli bir boyutudur. Mesleki müzik eğitimi açısından bir değerlendirme yapıldığında, genel olarak müziğin uygulama yönüne ilişkin derslerin benzer amaçları taşımaları ve öğrenciye kazandırmayı hedeflediği yeterlilikler açısından birbirlerini bütünleyici, tamamlayıcı niteliğe sahip olmaları bu dersler arasındaki ilişkiyi güçlendirmektedir. Bu araştırma mesleki müzik eğitiminin uygulamalı derslerinden biri olan şan ve solfej derslerinin korrepitasyon dersi başarı düzeyini yordama gücünü ortaya koymayı amaçlamıştır.

Yapılan analizler sonucunda şan ve solfej derslerinin korrepitasyon dersi başarı düzeyini yordamasına ilişkin kurulmuş olan denklemin anlamlı olduğu görülmüştür. Yapılan korelasyon analizi sonucunda korrepitasyon dersinin şan ve solfej dersi ile anlamlı bir korelasyonel ilişki içinde olduğu gözlemlenmiştir. Korelasyon katsayıları göz önüne alındığında korrepitasyon ve şan dersi başarı puanları arasında yüksek, korrepitasyon ve solfej dersi başarı puanları arasında ise orta düzeyde bir korelasyon görülmüştür.

Tablo 6.
Sınıf Bağlamında Değişkenler Arasındaki Regresyon Analizi Değerleri

Sınıf	Değişken	B	SH	β	R	R ²	F	p
Lisans 1	Şan	1,107	,082	,946	,946	,896	180,648	,000
	Şan	1,027	,083	,878	,958	,917	110,778	,000
	Solfej	,158	,070	,161				
Lisans 2	Şan	1,403	,140	,892	,892	,795	100,822	,000
Lisans 3	Şan	,818	,159	,697	,697	,485	26,412	,000

Yordayıcı olarak ele alınan bağımsız değişkenlerin bağımlı değişken üzerinde nasıl bir etkiye sahip olduğunu belirlemek için değişkenler üzerinde regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizi sonuçlarına göre şan ve solfej dersi başarı puanları, korrepetisyon dersi başarı düzeyinin %81,6'sını açıklayabilmektedir. Şan dersi tek başına korrepetisyon dersi başarısının %79,9'unu açıklamaktadır. Gerek şan dersi gerekse solfej dersi, korrepetisyon dersi başarı düzeyini yordamada anlamlı bir etkiye sahiptir.

Araştırma sonuçlarına göre lisans 1 ve lisans 2. sınıf öğrencilerinin korrepetisyon dersi başarı düzeyleri ile solfej ve şan dersi başarı düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı bir korelasyonel ilişki bulunmaktadır. Lisans 1 ve 2. sınıflarda şan ve korrepetisyon dersi arasındaki korelasyonel ilişki çok yüksek iken solfej ve korrepetisyon dersi başarı puanları arasındaki korelasyonel ilişki lisans 1'de orta düzeyde, lisans 2'de ise düşük düzeydedir. Lisans 3. sınıf öğrencilerinde ise korrepetisyon ve solfej dersi arasında korelasyonel bir ilişki görülmezken, korrepetisyon ve şan dersleri başarı puanları arasında orta düzeyde pozitif yönlü bir korelasyon bulunmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre lisans 1. sınıfta şan ve solfej derslerinin başarı puanları korrepetisyon dersi başarı düzeyini yordamaktadır. Buna göre şan dersi başarısı tek başına korrepetisyon dersi başarı düzeyinin %89,6'sını açıklarken, solfej dersi ile birlikte bu oran %91,7'ye çıkmaktadır. Lisans 2. ve 3. sınıflarda solfej dersinin korrepetisyon dersini yordamada anlamlı bir etkisi yoktur. Lisans 2. ve 3. sınıflarda korrepetisyon dersinin yordayıcısının şan dersi olduğu görülmüştür. Şan dersi başarısı, lisans 2. sınıfta korrepetisyon dersi başarısının %79,5'ini açıklarken, lisans 3. sınıfta ise %48,5'ini açıklayabilmektedir.

Sonuç olarak, korrepetisyon dersine yönelik yeterliliklerin kazanılmasında şan ve solfej dersi becerilerinden yararlandığı görülmektedir. Korrepetisyon dersi başarısı büyük oranda şan dersi başarısına, bir kısmı ise solfej dersi başarısına bağlıdır. Korrepetisyon dersinin gerekliliklerinden olan nota takibi, müzik terimlerinin anlaşılması, müzikal unsurların uygulanabilmesi, ritmik yapılarının doğru seslendirilmesi, tempo takibi gibi davranışların gerçekleşmesinde şan ve solfej dersleri korrepetisyon dersi ile yakınlaşmaktadır. Öğrenciler, korrepetisyon dersine ilişkin gereklilikleri yerine getirmede şan ve solfej derslerinden yararlanmakta, böylece farklı derslere ilişkin yeterlilik ve kazanımları bir araya getirmektedir. Her üç dersin de öğrencilerin müziksel becerileri geliştirme ve performans düzeyini yükseltme gibi ortak hedefleri bulunmaktadır. Özellikle şan ve korrepetisyon birlikteliği, öğrencilerin kazanımlarını müzikal bir performansla dönüştürme imkânı tanımaktadır. Korrepetisyon dersine ilişkin yeterliliklerin şan ve solfej dersine bağlı olarak geliştiği, şan ve solfej derslerinden kaynaklanan yetersizliklerin korrepetisyon dersi başarısını düşüreceği söylenebilir.

Öğrencilerin sınıf düzeyleri yükseldikçe korrepetisyon dersi başarısı ile şan ve solfej dersi başarı düzeyi arasındaki korelasyon azalmaktadır. Bir başka ifade ile öğrencilerin şan, solfej ve korrepetisyon derslerine yönelik yeterlilikleri arttıkça bu dersler arasındaki pozitif yönlü korelasyonun gücü zayıflamaktadır. Temel düzeydeki müziksel kazanımlarda korrepetisyon, şan ve solfej dersi arasındaki ilişki daha güçlüdür. Öğrencilerin 1. sınıfta solfej dersine ilişkin temel yeterlilikleri edinmesinin ardından solfej dersi korrepetisyon dersinin bir yordayıcısı olmaktan çıkmaktadır. Ancak şan dersi, ileri sınıflarda yordama gücü azalmasına karşın yine de korrepetisyon dersini yordamaya devam etmektedir. Şan dersi ile korrepetisyon dersinin öğrenme kazanımlarının ve başarı düzeylerini yordayan niteliklerin iç içe olduğu söylenebilir.

Mesleki müzik eğitimi programları her ne kadar müziğin çeşitli yönlerini içeren farklı dersleri içerse de, ayrı ayrı yürütülen bu

dersler en nihayetinde birbiri ile etkileşim içinde olan bir bütünün parçası niteliğindedir. Özellikle müzik eğitiminin temel dersleri olan solfej, temel müzik bilgisi gibi derslerin diğer müziksel derslerin başarı düzeylerini etkilemesi beklenen bir sonuçtur. Bu nedenle mesleki müzik eğitiminde öğrencinin sadece bir derse yönelik kazanımları ile ders başarısı üstünden değil bütün yönleriyle değerlendirilmesi ve gelişmesinin izlenmesi önerilmektedir. Müzik eğitimindeki diğer dersler arasındaki ilişkileri ortaya çıkarabilecek farklı çalışmaların yapılmasının mesleki müzik eğitiminin gelişimine katkı sunabileceği düşünülmektedir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Declaration of Interests: The author has no conflicts of interest to declare.

Funding: The author declared that this study has received no financial support.

Kaynaklar

- Akdeniz, F. (2004). *Olasılık ve istatistik*. Nobel Kitabevi.
- Arıcı, H. (2001). *İstatistik: Yöntemler ve uygulamalar*. Meteksan Basımevi.
- Ayhan, A., & Ertekin, B. (2017). Notasyon videoları yoluyla solfej eğitimi çalışmaları üzerine bir değerlendirme: Müzikolaj örneği. A. Bakla, H. Demiröz, & A. Çekiç (Eds.), *Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu bildiri kitabı* (s. 34–46) içinde. Cumhuriyet Üniversitesi.
- Bogdanova, M. (2018). Sequence in the music ear training. *Knowledge International Journal*, 26(3), 937–943. <https://ikm.mk/ojs/index.php/KIJ/article/view/2916>
- Boyle, J. D., & Lucas, K. V. (1990). The effect of context on sightsinging. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 106, 1–9.
- Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö., & Köklü, N. (2012). *Sosyal bilimler için istatistik*. Pegem Akademi.
- Çevik, S. (2006). Müzik öğretmenliği eğitiminde ses eğitimi alan derslerinin müzik öğretmenliği yeterlilikleri yönünden değerlendirilmesi. F. Yayla & A. A. Yayla (Eds.), *Ulusal müzik eğitimi sempozyumu bildiriler kitabı* (s. 641–657) içinde. Pamukkale Üniversitesi.
- Erol, T. (2019). *Ülkemizdeki üç konservatuvarda kullanılan solfej materyallerinin incelenmesi* (Tez No. 568272) [Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi]. Yüksek Öğretim Kurulu Tez Merkezi.
- Fine, P. A. (2002). Note-finding strategies in singing: An interview study on Schnittke's Bussvers XII. C. J. Stevens, D. K. Burnham, G. McPherson, E. Schubert, & J. Renwick (Eds.), *7th international conference on music perception & cognition*. [Conference proceedings] (s. 179–195) içinde. Causal Productions.
- Gordon, E. (1971). *Psychology of music teaching*. Englewood Cliffs. Prentice-Hall.
- Hallam, S. (2014). *The power of music: A research synthesis of the impact of actively making music on the intellectual, social and personal development of children and young people*. International Music Education Research Centre (iMerc).
- Hedden, D. G., & Baker, V. A. (2010). Perceptual and acoustical analyses of second graders' pitch-matching ability in singing a cappella or with piano accompaniment. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 184, 35–48. [\[CrossRef\]](#)
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Nobel Yayınları.
- Lament, M. M. (1976). *Music in elementary education*. MacMillan Publishing Co. Inc.

- Mohan Kömürcü, H. (2019). *Bilgisayar destekli piyano eşlikleme yönteminin şan ve korrepetisyon eğitimi alanındaki etkililiği* (Tez No. 603208) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi.
- Şahinler, S. (2000). EKK yöntemi ile doğrusal regresyon modeli oluşturmanın temel prensipleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 5(1-2), 57-73. https://www.researchgate.net/publication/305711004_The_Basic_Principles_of_Fitting_Linear_Regression_Model_By_Least_Squares_Method
- Say, A. (2002). *Müzik ansiklopedisi*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Tekbıyık, A. (2014). İlişkisel tarama. M. Metin (Ed.), *Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (s. 99-114) içinde. Pegem A.
- Tekin, H. (2000). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* (14. Baskı). Yargı Basım Yayım Dağıtım.
- Tie, Y., & Lai, S. (2015). The teaching reformation on digital piano collective class based on practical piano a case study of Xinghai Conservatory of music. *Proceedings of the 1st International Conference on arts, design and contemporary education* (s. 753-756) içinde. Atlantis Press.
- Töreyin, A. M. (2008). *Ses eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yöntemler*. Sözkese Matbaacılık.
- Türkmen, U. (2013). Konservatuvar eğitimine sosyolojik bir bakış. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(2), 63-77. [CrossRef]
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum*. Evrensel Yayınevi.
- Xinyu, C. (2019). Research on the role of piano accompaniment in vocal music singing. J. Gao (Ed.), *International conference on arts, management, education and innovation* [Conference proceedings] (s. 1169-1172) içinde. Clausius Scientific Press.
- Yurga, C., & Kaya, Z. (2009). Yeniden yapılanma sürecinde müzik öğretmenliği programındaki korrepetisyon dersi eksikliği. 8. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu bildiriler kitabı* (ss. 1-6) içinde. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yayınları.
- Zadnik, K. (2013). The effect of music-school education on musical development of eight-year-old children. D. Olga (Ed.), *Finearts, music and literature: New perspectives in music education in Slovenia* (s. 17-28) içinde. Nova Science Publications.
- Zhenzhong, L. (2018). Study on the important role of piano accompaniment in the performance of ethnic instruments. W. Zhong (Ed.), *International conference on culture, literature, arts & humanities* (s. 144-147) içinde. Francis Academic Press.